

رجاوندان شهر امید

جلسه ارائه کتاب

توسط: آقای علیرضا اعتباریان

اقتصادِ سیاسی
مناقشهٔ اتمی
ایران (نسخهٔ کامل)

درآمدی بر عبور تمدن‌ها | مُحسن رنانه

این کتاب چه میگوید:

۱. ورود ایران به مناقشه اتمی یک بازی بوده است که توسط دیگران در مسیر ایران قرار داده شده است!

۲. غرب از طریق بحران آفرینی در خلیج فارس، عمداً قیمت نفت را بالا نگه می‌دارد!

۳. غرب هیچ دشمنی نجیب‌تر از ایران در منطقه برای ایجاد تنش نخواهد یافت!

پس:

«در بازی‌ای که غرب طراحی کرده است، ایران گل بزند یا گل بخورد، برنده نهایی غرب است و منافع تاریخی ما در این است که به سرعت از این بازی کناره بگیریم»

۲۴ اسفند ۱۳۹۹
ساعت: ۱۹:۰۵ تا ۲۱:۰۵

آگاهی شادوست، آزادوست

رجاوندان شهر امید

اقتصادِ سیاسی
مناقشهٔ اتمی
ایران (نسخهٔ کامل)

درآمدی برغبور تمدن ها | مُحسن رنانه

ارائه دهنده : علیرضا اعتباریان

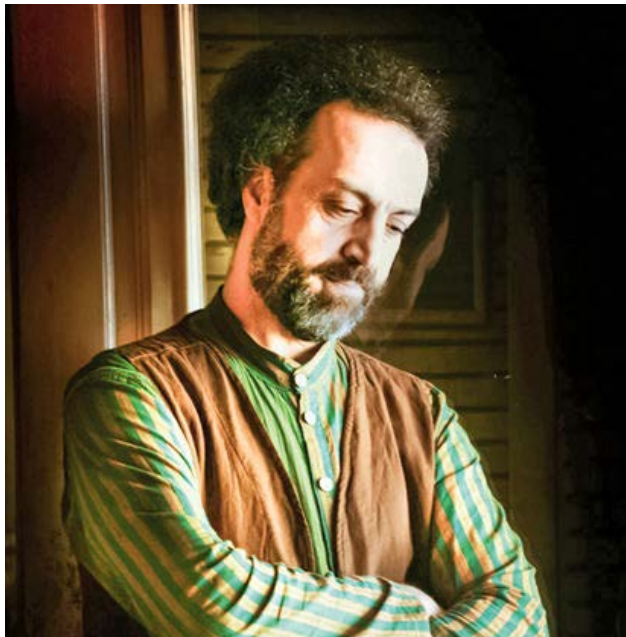
تاریخ: ۱۳۹۹/۱۲/۲۴

مکان: نرم افزار GoToMeeting

شماره جلسه : ۴۶

محسن رنانی:

محسن رنانی عضو هیئت علمی گروه اقتصاد دانشگاه اصفهان با مرتبه استاد تمام.
در سال ۱۳۴۴ در رهنان اصفهان به دنیا آمد
کارشناسی (۱۳۶۶)، کارشناسی ارشد (۱۳۶۸) و دکترای (۱۳۷۵) رشته اقتصاد دانشگاه تهران

وی تاکنون بیش از ۱۵ عنوان کتاب به طور مستقل یا مشترک تألیف و ترجمه
و بیش از یکصد مقاله علمی به چاپ رسانده است.
دو کتاب ایشان به عنوان کتاب سال دانشگاهی برگزیده شده است.

مقدمه و چکیده:

- غرب با ایجاد تنش در منطقه از جمله طولانی کردن مناقشه اتمی ایران می کوشد قیمت نفت را بالای صد دلار نگهدارد
- با افزایش قیمت ضمن کاهش تقاضای نفت، سرمایه گذاری در انرژی های نو و نیز در نفت های نامتعارف را مقرون به صرفه کند.
- در دوره ای نسبتاً بلند (بین هفت تا ده سال) قیمت نفت بالاست و سرمایه گذاری در انرژی های نو به اندازه کافی بالا رفت، قیمت نفت شروع به کاهش خواهد کرد و ممکن است تا سقف هزینه تولید (بین ۳۰ تا ۴۰ دلار) کاهش یابد.

➤ گزارشی نگران کننده از پیش بینی آینده نفت و تفسیر متفاوتی از مناقشه اتمی ایران و نقش غرب در آن است.

➤ غرب، و بویژه امریکا، از طریق دمیدن در تنور مناقشه اتمی ایران، برای رهایی تمدن غرب از گرفتاری های تاریخی خودش، دنبال می کند.

➤ «امروز اقتصاد ما هیچ راه حل اقتصادی ندارد. اقتصاد ما در بن بست سیاست به دام افتاده است و سیاست ما نیز در دام مناقشه اتمی زمینگیر شده است»

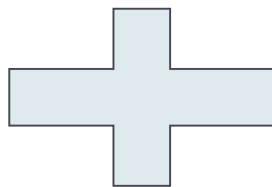
➤ متن نهایی کتاب در مهر ۱۳۸۷ «فقط» برای پنج نفر از مقامات ارشد جمهوری اسلامی ایران ارسال شد

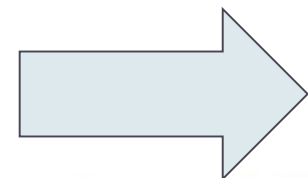
انتخابات یازدهم ریاست جمهوری «آخرین فرصت»ی است که نظام تدبیر ما می‌تواند با «هزینه اندک» به «چرخشی بزرگ» دست بزند

؛ باید زمینه‌های فکری و روانی لازم برای یک «چرخش بزرگ» را در سیاست خارجی مان فراهم کنیم. بنابراین هم نیاز است که سیاستمداران خودشان را به لحاظ روانی آماده کنند و هم لازم است مردم کشورمان را از نظر فکری توجیه کنیم که اکنون زمان «چرخش بزرگ» است تا «فرصت بزرگ» از دست نرود و به زودی گرفتار یک «بحران بزرگ» نشویم؛

چرخش بزرگ (نرمش قهرمانه)

فرصت بزرگ (روحانی، اوباما)

برجام

رفتاری که غرب در 12 سال اخیر در خلیج فارس نه به «**رویارویی تمدن‌ها**» تن دهد و نه به «**گفت‌وگوی تمدن‌ها**».

به نفع غرب است که «**پایان تاریخ**» و سلطه بلامنازع خود را بر نظام جهانی، با پروژه «**عبور تمدن‌ها**» رقم زند

عبور تمدن‌ها ← انرژی‌های نو

گازهای گلخانه‌ای (گرم شدن زمین) ← صنایع فرسوده (سیستم کهنه غرب)

غرب هیچ ابزاری مؤثرتر از افزایش قیمت نفت برای مدت دست کم 10 سال ندارد.
نخستین برنده افزایش قیمت نفت، غرب خواهد بود.

تمام سیاست‌های امریکا در خلیج فارس در 12 سال اخیر بر مدار «عبور تمدن‌ها» چرخیده است:

1. اعلام ایران، عراق و کره شمالی به عنوان «محور شرارت»

2. حمله به افغانستان و عراق

3. افشاگری در مورد فعالیت‌های اتمی ایران

4. سیاست چماق و هویچ در جهت طولانی شدن مناقشه‌ی اتمی ایران

5. سیاست‌های داخلی و جهانی امریکا در حوزه‌ی انرژی (نظیر انتخاب یک فیزیکدان برنده جایزه نوبل به عنوان وزیر انرژی امریکا)

ورود ایران به فعالیت‌های اتمی طرحی بوده است که توسط دیگران در مسیر ایران قرار داده شده است

یش از سال ۲۰۲۰ الگوی مصرف انرژی جهانی را متحول کند، در دهه 20 قرن جاری به بحران‌های بزرگی در حوزه اقتصاد و انرژی گرفتار می‌شود

بنابراین غرب از طریق بحران آفرینی در منطقه نفتی خلیج فارس، قیمت نفت را برای مدت پنج تا 10 سال بالای ۹۰ تا ۱۰۰ دلار نگهدارد تا سرمایه‌گذاری در همه‌ی حوزه‌های انرژی‌های نو و پاک، مقرون به صرفه شود

«در بازی‌ای که غرب طراحی کرده است، ایران گل بزند یا گل بخورد، برنده نهایی غرب است و منافع تاریخی ما در این است که به سرعت از این بازی کناره بگیریم.»

درآمد:

گرچه انرژی اتمی «حق مسلم» ماست و البته دستیابی و استفاده از آن می تواند ارزشمند باشد، اما نه به بهای از دست دادن «حقوق مسلم» دیگر،

به کارگیری انرژی هسته ای برای تولید انرژی، حداقل در وضعیت کنونی علم و فناوری در جامعه ما، در بهترین حالت، می تواند تولید برقی به اندازه نصف سد کارون یا سه برابر نیروگاه گازی چهلستون اصفهان داشته باشد

سیاست کنونی ما در دستیابی به انرژی هسته ای موجب از دست رفتن منافع نفتی چند نسل آینده ما خواهد بود

➤ فصل اول؛ ثبات و آینده ایران

چرا انقلاب نباید کرد:

1. بشر وارد دوره ای و شرایطی شده است که عصرانقلاب سنتی به پایان رسیده است
2. در عصر دانش شبکه‌ای سرعت تحولات عالم واقع، از انتظارات ذهنی ما فزونی گرفته است، انقلاب بی معنی است
3. انقلاب به علت تقدم احساس بر عقل اصولاً و در هر شرایطی بدترین گزینه است
4. هرگونه انقلابی، تنها فرایند توسعه جوامع را به تعویق می‌اندازد.
5. برای ایران که در یک قرن گذشته، تجربه سه جنگ بزرگ و سه انقلاب بزرگ را پشت سر گذشته است، خطر انقلاب جدیتر است.

انقلاب مجدد در ایران ← نابودی ایران

1. در جامعه ایران، سطح **آنتروپی** در آن به شدت بالاست و در حال افزایش است.
2. آنتروپی به معنای (**بی نظمی، اغتشاش و بی هنجاری همراه با هدر رفتن انرژی سیستم**) است
3. هر گونه ناپایداری مانند انقلاب در سیستم با آنتروپی بالا آن را به سوی **انهدام** میبرد.
4. با سه برابر شدن **جمعیت جوان** کشور ضریب صبوری کاهش و ظرفیت **تخریب** بالاست
5. با کاهش جدی **سرمایه اجتماعی** در ایران، با انقلاب همه چیز تخریب میشود
6. انقلاب جدید در ایران به صورت بدنه در برابر بدنه و **جنگ داخلی** خواهد بود
7. در دوران **رکود توری** هستیم و با انقلاب همه زیان می کنند و برخی بیشتر!

انقلاب مجدد در ایران ← نابودی ایران

هیچ کاری خیانت آمیز تر از این نیست که کشور به سوی بی ثباتی فراگیر خواه شورش یا انقلاب در درون، یا جنگ با دشمن بیرونی برود.

مهمترین هنر و خدمت خاتمی این بود که ظرفیت انقلاب را در نسل جاری ما از بین برد! یک انفجار اجتماعی دوم خرداد میتواندست به فروپاشی یا به انقلاب یا جنگ داخلی بینجامد.

نابودی یک نسل بهتر از آن است که این نسل دست به شورش یا انقلاب بزند که هزینه های آن را چندین نسل بعدی میدهند!

چالش و بحران‌ها در ایران ← نابودی ایران

ده چالش و بحران‌های مهمی که ایران در دو تا سه دهه آینده با آن رو به روست هرکدام از این چالش‌ها یا میتواند به یک بحران پرهزینه بینجامد، اقتصاد ایران را چنان زمینگیر کند

بدون تداوم سطح قابل قبول از درآمد نفت در دو تا سه دهه آینده، بعید به نظر میرسد که ما بتوانیم از آن چالش‌ها و بحران‌های محتمل به سلامت عبور کنیم.

ثبات و احتمالاً حیات ایران در سه دهه آینده به نفت وابسته است. هر سیاستی که به نابودی نفت بینجامد مستقیماً منافع ملی ما را هدف گرفته است.

چالش و بحران‌ها در ایران ← نابودی ایران

1. جمعیت
2. جهانی شدن
3. فعالیتهای غیررسمی
4. دولت بزرگ
5. حکومت نفوذ ناهمگن
6. تله بنیان گذار
7. سقوط سرمایه اجتماعی

فصل دوم: تجارب پرهزینه غرب در قرن بیستم

1. انقلابهای کمونیستی،

2. جنگهای جهانی،

3. بحران بزرگ اقتصادی،

4. شوکهای بزرگ نفتی

غرب سه بحران نخست را به خوبی مدیریت کرده است

غرب نمی تواند بحرانهای نفتی را منتفی کند بهتر چاره دیگری بیندیشد و آن اینکه اصل

وابستگی به نفت را منتفی کند

فصل سوم: اقتصاد سیاسی نفت

ابزارهای کنترلی غرب برای مدیریت بازار نفت کم کم از دست غرب خارج می شود، انتظار می رود در حوالی سالهای 2020، جهان به اوج تولید نفتی برسد غرب و جهان با یک بحران بزرگ نفتی روبه رو خواهد شد هیچ راه حل کوتاه مدتی برای برون رفت از بحران نفتی متصور نیست دیگر سیاستهای انرژی گذشته نمی تواند ابزار خوبی برای مدیریت بازار نفت باشد غرب باید به سوی نوع جدیدی از سیاست انرژی روی آورد و چنین نیز کرده است

فصل چهارم: میراث شوم غرب برای قرن بیست و یک

غرب علاوه بر مسأله وابستگی به نفت دو میراث شوم دیگر را نیز با خود به قرن بیست و یکم آورد

1. گرم شدن زمین:

به علت ساختار اقتصادی بی انعطاف ایالات متحده، این حوزه را به اروپا واگذار کرده است در تلاش است تا اقتصادش را به سوی یک اقتصاد پر انعطاف و پویا حرکت دهد

2. کهولت سیستمی

که نتیجه طبیعی دوره بلندی از رفاه اقتصادی است.

فصل پنجم: عبور تمدن‌ها

1. نظریه پایان تاریخ + نظریه برخورد تمدن‌ها

دو نظریه نه تنها غرب را از خلأ نظری پدید آمده در سالهای پس از جنگ سرد نجات داد

2. نظریه عبور تمدن‌ها

ترکیب این دو نظریه است که میتواند برای غرب نسخه های شفابخش ارائه دهد

4. جنگ خداحافظی

حمله آمریکا به طالبان در افغانستان، حمله آمریکا به عراق و سپس تبدیل موضوع فعالیت‌های اتمی

ایران به یک مناقشه مهم بین المللی نبردهای سه گانه ای از جنگ خداحافظی قلمداد می شود

اکنون ایران بازیگر محوری این نبرد است.

جنگ خداحافظی تنها از طریق جنگ نفت امکان پذیر است
ایران نیز بهترین شرایط را برای بازی در این جنگ دارد.
غرب آگاهانه و عامدانه ایران را برای ایجاد یک تنش بلندمدت و بحرانی کردن بازار نفت برگزیده
است.

غرب با بازیگردانی یک تدریجی اما مداوم قیمت نفت، همراه با آستانه سنجی اقتصادی و با مدیریت
دلار برای کاهش فشار بر اقتصادش، خود را برای تحقق یک دور انتقالی به سوی الگوی تازه ای از
انرژی آماده میکند

مثال: در دهه هفتاد به صورت محرمانه برنامه ای برای کنترل جمعیت جهان به اجرا در آورد.

فصل هفتم: داده‌ها چه می‌گویند

به زبان آماری نشان دهد که چگونه غرب بازی انرژی اتمی را بر اساس تحولات بازار نفت سامان میدهد.

نشان داده می‌شود که افزایش قیمت نفت در سالهای اخیر عمدتاً با مناقشه اتمی ایران رخ داده است و با آن نیز تنظیم شده است.

غرب تلاش دارد تا از طریق مدیریت مناقشه اتمی با ایران، اجازه ندهد که قیمت نفت از حدود خاصی پایینتر بیاید.

با هر موضعگیری غرب علیه فعالیتهای اتمی ایران انجام شده است، میانگین قیمت نفت افزایش یافته است.

با هر موضع گیری مثبتی که ایران انجام داده است، میانگین قیمت نفت کاهش یافته است

فصل هشتم: نظریه بازی ها

سه استراتژی بازی ایران و غرب

1. سازش (توقف غنی سازی)
2. پایداری (ادامه قاطع غنی سازی)
3. ناش (کج دار و مریز)

جدول ۸-۳: ساختار بازی اتمی ایران و غرب

		غرب		
		سازش (مذاکره/تشویق)	پایداری (فتار همه جانبه)	کج دار و مریز
ایران	سازش (توقف غنی سازی)	W_1 ($H \leq W_1 \leq W_0$) $H > I_0$	$W_0 = \max W$ $\min I$	??? ($\min I \leq B \leq H$)
	پایداری (ادامه قاطع غنی سازی)	$W_0 \leq S$ I_1 ($S \leq I_1 \leq I_0$)	$\min W$ $I_0 = \max I$	??? $C \leq I_1$
	کج دار و مریز	??? $a_1 \leq I_1$	??? $a_2 \geq p(I_0)$	??? $a_2 \geq C$

تعادل ناش (کج دار و مریز)

این بازی اکنون در حالت تعادل ولی به سود غرب وجود دارد
برد غرب به علت عدم تقارن اطلاعات و طرح وجود مساله از سوی غرب انجامیده است
غرب می‌کوشد با تداوم خودآچمزی و تعادل ناش منافع خویش را حداکثر کند
تحریمها در مواقع خاصی که قیمت نفت باید شدیداً افزایش یابد انجام می‌شود
بسته های تشویقی در مواقع خاصی که روند سریع افزایش قیمت نفت باید کنترل شود، پیشنهاد
میشود.

مذاکرات و پادرمیانی اروپاییان در مواقعی رخ میدهد که بازار نفت باید اندکی از التهاب بیرون بیاید

فصل نهم: غول بیدار می شود

به تحولاتی می پردازد که در سالهای پس از جنگ عراق و تشدید مناقشه اتمی با ایران و افزایش مداوم قیمت نفت، در حوزه انرژیهای نو و پاک در حال رخ دادن است
غولی در حال بیدار شدن است که اگر به درستی از خواب برخیزد نه از نفت نشان ماند و نه نفت کشان.

جایگزینی انرژیهای نو به جای فسیلی اکنون با فشار بزرگ نفتی، حداکثر تا اوایل دهه 2020 محقق خواهد شد

بخش بزرگی از فشار افزایش قیمت نفت بر اقتصاد غرب از طریق کاهش ارزش دلار جبران می شود
اگر غرب در مهار رکود کنونی موفق شود آنگاه باید آماده باشیم تا آستانه بالاتری را برای قیمت
نفت هدفگیری کنند

تنها چیزی که غرب را از پیگیری افزایش قیمتتها منصرف کند، جدی شدن رکود اقتصادی است.
اکنون با وجود رکود اقتصادی بهترین زمان ممکن برای ایران است که بحث مناقشه اتمی را به سر
انجام برساند

اگر ایران از فرصت پیش آمده برای گفت وگو با دموکراتهای آمریکا بهره ببرد، هم ضربه دیگری به
بازار نفت خواهد بود و هم آمریکا را خلع سلاح کرده است

نقدهای در مورد کتاب

سازمان مردم نهاد "رجاوندان شهر امید"

با ایمان به تاثیر ارتقاء خودآگاهی جمعی بر عبور از مسائل فراراه توسعه ایران عزیزمان بر آن است تا با همه کسر کردن مطالعه کتاب های مرتبط با این حوزه گامی هر چند کوچک در این مسیر بردارد.

مجموعه اسلاید هایی که مشاهده شد، مربوط به یکی از جلسات ارائه کتاب بوده
شما نیز می توانید بپیوستن به این حرکت جمعی، چراغ خویشتن بر فروزید و هر یک نوری باشیم در عبور از تاریکی ها

همراه شو عزیز...